

YOSHLAR ORASIDA SAN'ATGA QIZIQISHNI OSHIRISH YO'LLARI

Allabaeva Sanobar Barlikbay kizi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21038314>

Annotatsiya. Mazkur maqolada yoshlar orasida san'atga qiziqishni oshirishning dolzarb masalalari tahlil qilinadi. Yosh avlodning estetik didini shakllantirish, ijodiy salohiyatini rivojlantirish hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashda san'atning o'rni yoritilgan. Shuningdek, ta'lim muassasalari, oila, madaniyat markazlari, ommaviy axborot vositalari va raqamli platformalarning san'atni targ'ib etishdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Maqolada yoshlarni san'atga jalb etishning zamonaviy usullari, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish bo'yicha amaliy tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: yoshlar, san'at, madaniyat, estetik tarbiya, ijodkorlik, san'at ta'limi, raqamli media, ijtimoiy tarmoqlar, madaniy meros, ma'naviyat.

Bugungi globallashuv va raqamli texnologiyalar asrida yoshlarning dunyoqarashi, qiziqishlari va hayot tarzi sezilarli darajada o'zgarib bormoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlar kundalik hayotning ajralmas qismiga aylanganligi sababli yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

Bunday sharoitda san'at yoshlarning ma'naviy kamoloti, estetik didi va ijodiy tafakkurini rivojlantiradigan eng muhim vositalardan biri hisoblanadi. Musiqa, teatr, kino, tasviriy san'at, adabiyot va boshqa san'at turlari insonning ichki dunyosini boyitadi, go'zallikni anglash qobiliyatini rivojlantiradi hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat tuyg'usini shakllantiradi. Yoshlarning san'atga bo'lgan qiziqishini oshirish nafaqat madaniyat sohasining, balki ta'lim tizimi, oila va jamiyatning ham muhim vazifalaridan biridir.

So'nggi yillarda O'zbekistonda madaniyat va san'atni rivojlantirish, yosh iste'dodlarni qo'llab-quvvatlash, san'at maktablari faoliyatini kengaytirish va ijodiy loyihalarni amalga oshirish bo'yicha qator islohotlar olib borilmoqda. Biroq ayrim yoshlarning san'atga qiziqishi sustligi, bo'sh vaqtini asosan virtual makonda o'tkazishi hamon dolzarb muammolardan biri bo'lib qolmoqda. San'atga qiziqishni oshirish uchun zamonaviy yondashuvlar, innovatsion texnologiyalar va interaktiv usullardan foydalanish zarur. Ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar, multimedia platformalari, onlayn ko'rgazmalar va mahorat darslari yoshlarni san'at olamiga jalb etishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Ushbu maqolaning maqsadi yoshlar orasida san'atga qiziqishni oshirishning samarali yo'llarini tahlil qilish hamda bu borada amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Yoshlarning san'atga bo'lgan qiziqishini oshirish ko'plab omillarga bog'liq bo'lib, bu jarayonda ta'lim tizimi, oila, madaniyat muassasalari, ommaviy axborot vositalari va raqamli texnologiyalar muhim o'rin tutadi. Ushbu omillar o'zaro uyg'un holda faoliyat yuritgandagina yoshlarning san'atga bo'lgan qiziqishi barqaror rivojlanadi.[1] Birinchi navbatda, ta'lim muassasalarining roli alohida ahamiyatga ega. Maktab va oliy ta'lim muassasalarida san'at fanlarini zamonaviy pedagogik usullar asosida o'qitish yoshlarning qiziqishini oshiradi.

Nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy mashg'ulotlar, ko'rgazmalar, teatr tomoshalari, musiqa kechalari va ijodiy loyihalarni tashkil etish o'quvchilarning san'atga bo'lgan munosabatini ijobiy tomonga o'zgartiradi. Ta'lim jarayonida loyiha asosida o'qitish, guruhiy ijodiy ishlar va interaktiv metodlardan foydalanish samarali natija beradi. Ikkinchi muhim omil – oilaning tarbiyaviy ta'siridir. Farzandning san'atga bo'lgan ilk qiziqishi ko'pincha oilada shakllanadi. Ota-onalar bolalarini teatr, muzey, ko'rgazma va konsertlarga olib borishlari, uy sharoitida kitob mutolaasi va musiqa tinglash madaniyatini rivojlantirishlari zarur. Oiladagi madaniy muhit bolaning estetik didi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Madaniyat markazlari, san'at maktablari va kutubxonalar ham yoshlarni ijodiy faoliyatga jalb etishda muhim vazifani bajaradi.

Turli tanlovlar, festivallar, ko'rgazmalar, mahorat darslari va ijodiy uchrashuvlar yoshlarning iste'dodini namoyon etish imkoniyatini yaratadi. Ayniqsa, mashhur san'atkorlar bilan uchrashuvlar yoshlarni yangi marralarni egallashga ruhlantiradi.[2]

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar san'atni targ'ib qilishning eng samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Instagram, TikTok, YouTube va Telegram kabi platformalarda san'atga oid sifatli videolar, podkastlar, virtual ekskursiyalar va qisqa ma'rifiy roliklarni joylashtirish orqali keng auditoriyani qamrab olish mumkin. Yoshlar ko'proq foydalanadigan platformalarda san'atni sodda va qiziqarli shaklda taqdim etish ularning qiziqishini oshiradi.

Interaktiv loyihalar ham alohida ahamiyatga ega. Masalan, "Yosh rassom", "Mening ijodim", "San'at mening nigohimda" kabi tanlovlar, ko'cha san'ati festivallari, ochiq osmon ostidagi ko'rgazmalar va san'at terapiyasi mashg'ulotlari yoshlarni faol ishtirok etishga undaydi.

Bunday tadbirlar nafaqat iste'dodlarni aniqlash, balki yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etishga ham xizmat qiladi. Ommaviy axborot vositalari va jurnalistikaning o'rni ham beqiyosdir. Televideniye, radio va internet nashrlarida san'at mavzusidagi ko'rsatuvlar, intervyular va tahliliy maqolalarni ko'paytirish yoshlar orasida san'atga bo'lgan qiziqishni kuchaytiradi. Yosh jurnalistlarning san'at mavzusiga ko'proq murojaat qilishi ham ushbu yo'nalishning rivojlanishiga xizmat qiladi.[4]

Shu bilan birga, ayrim muammolar ham mavjud. Ba'zi yoshlar san'atni zamonaviy hayotdan uzoq yoki faqat ma'lum bir guruh kishilar uchun mo'ljallangan soha sifatida qabul qiladi. Ayrim hududlarda madaniy tadbirlarning kamligi, san'at to'garaklari va mutaxassislarining yetishmasligi ham salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Bundan tashqari, internetdagi ko'ngilochar kontentning ko'pligi yoshlarning e'tiborini san'atdan chalg'itishi mumkin. Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun davlat, ta'lim muassasalari, madaniyat tashkilotlari va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish zarur.

Yoshlar uchun bepul mahorat darslari, ijodiy grantlar, stipendiyalar va xalqaro almashinuv dasturlarini kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, san'atni yoshlar tilida, ularning qiziqishlariga mos zamonaviy formatlarda targ'ib qilish bugungi kunning eng muhim vazifalaridan biridir.

Yoshlar orasida san'atga qiziqishni oshirish jamiyatning ma'naviy va madaniy taraqqiyoti uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

San'at yoshlarning estetik didini shakllantiradi, ijodiy fikrlashini rivojlantiradi va ularni milliy hamda umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalaydi. Shuning uchun san'atni ommalashtirish faqat madaniyat sohasi emas, balki ta'lim tizimi, oila, ommaviy axborot vositalari va jamiyatning umumiy vazifasi hisoblanadi.

Maqolada ko'rib chiqilganidek, ta'lim jarayonini takomillashtirish, zamonaviy raqamli platformalardan foydalanish, ijodiy tanlov va festivallarni ko'paytirish, shuningdek, oiladagi madaniy muhitni mustahkamlash yoshlarning san'atga qiziqishini oshirishda muhim omillardir.

San'atni yoshlarning qiziqishlari va ehtiyojlariga mos shakllarda taqdim etish, ularni ijodiy faoliyatga keng jalb qilish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

Kelgusida san'atni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlarini yanada takomillashtirish, hududlarda madaniy infratuzilmani kengaytirish, yosh iste'dodlarni moddiy va ma'naviy qo'llab-quvvatlash hamda raqamli media imkoniyatlaridan samarali foydalanish orqali bu sohada yanada yuqori natijalarga erishish mumkin. Natijada san'at yoshlarning hayot tarzining muhim qismiga aylanib, ularning ma'naviy kamoloti va ijodiy salohiyatini yuksaltirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2022.
2. Karimov I. A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
3. Abdullayev A., Qosimov B. Madaniyatshunoslik. – Toshkent: O'qituvchi, 2020.
4. Efland A. D. Art and Cognition: Integrating the Visual Arts in the Curriculum. – New York: Teachers College Press, 2002.
5. Eisner E. W. The Arts and the Creation of Mind. – New Haven: Yale University Press, 2002.
6. UNESCO. Road Map for Arts Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2006.